

Перспективи підготовки промисловими корпораціями конкурентоспроможних менеджерів у системі координат “Україна–ЄС”

Збільшення рівня ефективності корпоративного навчання чи навчання корпоративного персоналу, яке включає професійну корпоративну освіту і внутрішньофірмове навчання, підвищення кваліфікації та ін., досягається шляхом застосування корпоративних стандартів навчання персоналу, зокрема професійної підготовки корпоративних менеджерів. Професійне навчання корпоративному менеджменту забезпечується на практиці за допомогою використання стандартів професійної підготовки корпоративних менеджерів, один із яких наводиться нижче.

Стандарт професійної підготовки промисловими корпораціями корпоративних менеджерів

І. Преамбула

Типовий внутрішньо-корпоративний документ, що застосовується у ролі основного нормативно-методичного напрацювання, яке регламентує правила професійного навчання корпоративному менеджменту і вимоги до рівня професійної підготовки корпоративних менеджерів, розкриває особливості та перспективи професійного навчання корпоративній справі, його практичне значення. Корпоративний стандарт є результатом вивчення практики діяльності корпорацій і досвіду корпоративного менеджменту.

ІІ. Методичні рекомендації щодо професійної підготовки корпоративних менеджерів

1. Основні положення

1.1. Терміни і поняття:

кваліфікаційні характеристики – професійні якості;

корпоративні менеджери – менеджери корпорації;

корпоративний менеджмент – корпоративне управління, менеджмент корпорації;

корпоративна справа – економічна спеціальність, галузь економічної науки;

корпоративний університет – інституція, яка здійснює професійну або фахову підготовку спеціалістів із корпоративного менеджменту;

професійна підготовка корпоративних менеджерів – навчання спеціалістів (фахівців) із корпоративного менеджменту, яке здійснюється на базі корпоративних університетів кваліфікованими, компетентними і досвідченими менеджерами корпорацій за програмами професійної підготовки чи корпоративної освіти, що адекватні сучасним економічним умовам та специфіці діяльності корпорацій, корпоративного розвитку;

рівень професійної підготовки (фаховості) корпоративних менеджерів – міра дотримання правил професійного навчання і відповідності кваліфікаційних характеристик спеціалістів із корпоративного менеджменту вимогам до підготовки менеджерів, які визначають рівень фаховості менеджменту;

спеціалісти або фахівці із корпоративного менеджменту (корпоративної справи) – корпоративні менеджери;

фаховий корпоративний менеджмент – професійний корпоративний менеджмент.

1.2. Мета професійного навчання корпоративній справі

професійна підготовка корпоративних менеджерів на базі корпоративних університетів спеціалістами із корпоративної справи за програмами професійного навчання, які відповідають особливостям діяльності корпорацій і корпоративного розвитку, дозволяють ефективно протидіяти проблемам корпоративного менеджменту.

1.3. Завдання професійного навчання корпоративній справі:

популяризація фахового корпоративного менеджменту;

професійна підготовка корпоративних менеджерів;

ефективна протидія проблемам корпоративного менеджменту.

1.4. Імперативи професійного навчання корпоративній справі:

врахування специфіки діяльності корпорацій і корпоративного розвитку;

популяризація фахового корпоративного менеджменту;

інформаційне забезпечення професійної підготовки корпоративних менеджерів;

професійна підготовка корпоративних менеджерів за правилами професійного навчання корпоративному менеджменту (на базі корпоративних університетів і спеціалістами із корпоративної справи, за програмами професійного навчання, які

адекватні сучасним економічним умовам та особливостям діяльності корпорацій, корпоративного розвитку);
самоорганізування, самоосвіта і саморозвиток корпоративних менеджерів;
збільшення ефективності корпоративного менеджменту;
популяризація професійної підготовки корпоративних менеджерів;
формування стратегій підвищення ефективності професійної підготовки корпоративних менеджерів;
оптимізація часу професійної підготовки корпоративних менеджерів;
професійна підготовка корпоративних менеджерів у межах необхідних обсягів;
підвищення конкурентоспроможності корпоративних менеджерів тощо.

1.5. Функції професійного навчання корпоративній справі:

навчально-організаційна (професійна підготовка корпоративних менеджерів за правилами професійного навчання корпоративному менеджменту);
адаптаційна (врахування специфіки діяльності корпорацій і корпоративного розвитку);
пізнавальна (методичне забезпечення професійної підготовки корпоративних менеджерів);
інформаційно-популяризаційна (пояснення потреби, поширення фахового корпоративного менеджменту та професійної підготовки корпоративних менеджерів);
методична (розкриття особливостей професійної підготовки корпоративних менеджерів);
прикладна (здійснення професійної підготовки корпоративних менеджерів);
атестаційна (ліцензування і професійна підготовка корпоративних менеджерів у межах необхідних обсягів);
модифікаційна (ефективна протидія проблемам корпоративного менеджменту);
еволюційна (генезис професійної підготовки та підвищення конкурентоспроможності корпоративних менеджерів).

1.6. Практичне значення професійного навчання корпоративній справі
популяризація проблем і фахового корпоративного менеджменту, професійна підготовка корпоративних менеджерів, відповідність їхніх кваліфікаційних характеристик сучасним економічним умовам, специфіці діяльності корпорацій та корпоративного розвитку, загострення уваги на особливостях, технологіях менеджменту і ефективності забезпечення результатів управлінської діяльності, економічних та соціально-психологічних аспектах менеджменту, керованості корпорацій і корпоративній безпеці.

2. Кваліфікаційні характеристики фахівців із корпоративної справи

2.1. Кваліфікаційні вимоги до корпоративних менеджерів:

знання корпоративного менеджменту;

обізнаність із сферами корпоративного, стратегічним і тактичним менеджментом;

опанування навичок із менеджменту корпоративних відносин і діяльності корпорацій;

здатність до модернізації корпоративного менеджменту і корпоративного наставництва.

2.2. Професійні якості корпоративних менеджерів:

знання корпоративного менеджменту;

вміння і навички із менеджменту корпоративних відносин, корпоративного персоналу, корпоративних фінансів, операційної діяльності;

можливість забезпечити корпоративний розвиток на основі удосконалень корпоративного менеджменту і корпоративне наставництво.

2.3. Компетентність корпоративних менеджерів:

базові, спеціальні і додаткові знання із корпоративного менеджменту;

загальнофункціональні, фундаментальні і предметно-видові навички із менеджменту корпоративної власності, корпоративного планування, адміністративного менеджменту та менеджменту соціоекономічних відносин, економіки праці і корпоративного персоналу, інвестиційної та фінансово-кредитної діяльності, податкових платежів, корпоративного обліку і контролю, менеджменту

маркетингової, інноваційної, логістичної, виробничої, комерційної, міжнародної діяльності та корпоративної безпеки, корпоративного розвитку;

обізнаність із діяльністю корпорацій і корпоративним розвитком на основі модернізації корпоративного менеджменту, із корпоративним наставництвом.

2.4. Повноваження корпоративних менеджерів:

менеджмент корпоративної власності; корпоративне планування; корпоративна політика; адміністративний корпоративний менеджмент; менеджмент соціоекономічних відносин; організування діяльності; менеджмент корпоративного персоналу; менеджмент інвестиційної діяльності; менеджмент фінансово-кредитної діяльності; менеджмент податкових платежів; корпоративний облік і контроль; менеджмент маркетингової діяльності; менеджмент інноваційної діяльності; менеджмент логістичної діяльності; менеджмент виробничої діяльності; менеджмент комерційної діяльності; менеджмент міжнародної діяльності; менеджмент корпоративного діловодства; менеджмент корпоративної безпеки; менеджмент корпоративного розвитку; вдосконалення корпоративного менеджменту; корпоративне наставництво.

2.5. Галузі управлінської діяльності корпоративних менеджерів:

у сфері менеджменту корпоративної власності – менеджмент корпоративних прав, нерухомого і рухомого корпоративного майна, ін.;

в галузі корпоративного планування – формування і реалізація корпоративних стратегій;

у галузі корпоративної політики – формування і реалізація майнової, кадрової, організаційної, інвестиційної, фінансово-кредитної, податкової, облікової, маркетингової, інноваційної, логістичної, виробничої політики та політики комерції, міжнародної, бюрократичної політики і політики безпеки, дивідендної політики та політики розвитку, ін.;

в сфері адміністративного корпоративного менеджменту – менеджмент зв'язків із бізнесом, громадськістю і органами влади, кадрового забезпечення органів правління, функціональних управлінських служб та виробничих підрозділів, корпоративних взаємовідносин, ін.;

у галузі менеджменту соціоекономічних відносин – менеджмент майнових, економічних, організаційно-управлінських, фінансових і соціально-економічних відносин, ін.;

в сфері організування діяльності – організування операцій із корпоративними правами та корпоративним майном, організація корпоративного менеджменту, організація поточного, оперативного і бізнес-планування, організація операційної діяльності, ін.;

у галузі менеджменту корпоративного персоналу – нормування праці, менеджмент режиму діяльності, облік робочого часу, менеджмент забезпечення, рекрутингу і найму персоналу, організування праці, тайм-менеджмент та менеджмент трудового процесу, корпоративного навчання, стимулювання персоналу, менеджмент корпоративної поведінки, соціально-трудова відносин, соціально-економічної сфери, соціально-економічних відносин, ін.;

в сфері менеджменту інвестиційної діяльності – менеджмент реальних і фінансових інвестицій, інвестиційного портфелю, інвестиційних ресурсів, ін.;

у галузі менеджменту фінансово-кредитної діяльності – менеджмент вартості і гудвілу, вартісно-орієнтований менеджмент, менеджмент операцій із корпоративними цінними паперами та капіталізації, бюджетування, менеджмент корпоративних ресурсів, власного і основного капіталу, оборотних коштів, резервів ресурсів, витрат та корпоративного страхування, ризик-менеджмент, менеджмент собівартості продукції, калькулювання і кошторисної діяльності, ціноутворення, трансакційної діяльності, прибутків та розподілу доходів, дивідендів, дебіторської і кредиторської заборгованості, фінансово-економічного стану та корпоративного потенціалу, антикризовий менеджмент, менеджмент санації, ін.;

в сфері менеджменту податкових платежів – корпоративний, персональний податковий менеджмент;

у галузі корпоративного обліку і контролю – стратегічний, фінансовий, податковий і статистичний облік, менеджмент корпоративної звітності, контролювання діяльності, менеджмент корпоративного аудиту та ревізійної діяльності, стратегічний і фінансово-економічний аналіз, корпоративне прогнозування, ін.;

в сфері менеджменту маркетингової діяльності – бренд-менеджмент, менеджмент асортименту і номенклатури продукції, багаторівневого, високотехнологічного, вірусного маркетингу, гарантійного та сервісного обслуговування споживачів, дизайну, упакування, життєвого циклу продукції, кадрового маркетингу, конкурентоспроможності продукції, мерчандайзингу, спонсорської діяльності, корпоративних логотипів, товарних марок і профілів, культури консумації та відповідального споживання, маркетингового іміджу і портфеля продукції, маркетингових досліджень та комунікацій, маркетингової продукції, маркетингу взаємовідносин із корпоративними клієнтами, корпоративних продаж, маркетингу-мікс, масового і міжнародного маркетингу, ребрендингу, рекламної діяльності, розробок продукції, PR-менеджмент, менеджмент ефективності корпоративного маркетингу, ін.;

у галузі менеджменту інноваційної діяльності – вірусний менеджмент і менеджмент економіки знань, інноваційної діяльності, наукових досліджень, інтелектуальної та експериментальної діяльності, інтелектуалізації трудового процесу, інжинірингу і корпоративних проектів, проектно-орієнтований менеджмент, менеджмент науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, розробок альтернативних джерел енергії і корпоративних ресурсів, еколого-орієнтований менеджмент, менеджмент технологічних рішень та конкурентоспроможності корпоративного персоналу, економічна ефективність корпоративного менеджменту, менеджмент трансферу корпоративних технологій і корпоративної освіти, управлінське консультування, альтернативний корпоративний менеджмент, ін.;

в сфері менеджменту логістичної діяльності – логістика маркетингової діяльності, корпоративного майна, корпоративних фінансів, корпоративного персоналу, корпоративної інформації, інноваційної діяльності, виробництва і закупівель, дистрибуційна, транспортна, запасів та складських процесів, торгівлі, сервісу і гарантійного обслуговування споживачів, ін.;

у галузі менеджменту виробничої діяльності – енергетичний менеджмент, менеджмент виробничих фондів, ресурсів виробництва, формування виробничих корпоративних систем, корпоративного продукту, створення, підготовки і освоєння

виробництва корпоративного продукту, функціонування виробничих систем, серійного та масового виробництва, виробничого процесу, якості продукції, виробничої інфраструктури, ін.;

в сфері менеджменту комерційної діяльності – менеджмент товарної експертизи і промоції корпоративного продукту, портфеля корпоративних контрактів, закупівельної та збутової діяльності, трансакційної діяльності, краудсорсингу, ін.;

у галузі менеджменту міжнародної діяльності – менеджмент міжнародних зв'язків, зовнішньоекономічної, митної і міжнародної торгівельної діяльності, ін.;

в сфері менеджменту корпоративного діловодства – менеджмент корпоративної інформації, пошуку і джерел інформації, інформаційного простору, інформаційно-комунікаційного забезпечення та документно-інформаційних комунікацій, організування роботи із корпоративними документами, менеджмент референтської діяльності і організаційно-розпорядчої документації, редагування інформації, менеджмент архівної діяльності, регламентація внутрішньо-організаційного документообігу, менеджмент корпоративної публіцистики та спічрайтерство, ін.;

у галузі менеджменту корпоративної безпеки – правове забезпечення діяльності, менеджмент безпеки міжнародної і антимонопольної діяльності, безпеки корпоративної власності, політичної безпеки, безпеки учасників та соціоекономічних відносин, грінмейл, корпоративне рейдерство, корпоративний лобізм, менеджмент інформаційної і енергетичної безпеки, безпеки фінансово-економічної діяльності, економічної та технологічної розвідки, корпоративної контррозвідки, безпеки виробничої діяльності, безпечності праці корпоративного персоналу і корпоративного продукту, екологічної, пожежної та техногенної безпеки, економічної конкурентоспроможності діяльності і корпоративного розвитку, ін.;

в сфері менеджменту корпоративного розвитку – економіка корпоративного розвитку, менеджмент економіки розвитку, організування розвитку, менеджмент інноватики розвитку і розвитку корпоративного планування, формування корпоративних планів розвитку, корпоративних соціоекономічних відносин, інвестиційної та фінансово-кредитної діяльності, корпоративного обліку і контролю, організаційного розвитку, інтелектуального та індивідуального розвитку

корпоративного персоналу, корпоративний контролінг, лідерство, менеджмент організаційних змін, корпоративних конфліктів і корпоративних стресів, розвитку маркетингової, інноваційної, логістичної, виробничої, комерційної та міжнародної діяльності, корпоративного діловодства і корпоративної культури, корпоративні війни, менеджмент корпоративної соціальної відповідальності тощо;
у галузі удосконалення корпоративного менеджменту – забезпечення корпоративного розвитку на основі модернізації корпоративного менеджменту;
в галузі корпоративного наставництва – забезпечення наставництва, корпоративне кураторство, наукове керівництво і консультування.

3. Специфічні категорії

3.1. Освітньо-кваліфікаційні рівні:

кваліфікаційний; дослідницький; постдослідницький.

3.2. Етапи професійного навчання корпоративній справі:

здобуття професійних знань і набуття професійних навичок із корпоративного менеджменту у коледжах;

здобуття професійних знань і набуття професійних навичок із корпоративного менеджменту в інститутах;

вивчення корпоративного менеджменту в аспірантурі і у докторантурі.

3.3. Рівні професійного навчання корпоративній справі:

бакалаврські школи; магістерські школи; докторські школи.

3.4. Програми професійної корпоративної освіти:

програма професійного навчання корпоративній справі у коледжах;

програма професійного навчання корпоративній справі в інститутах;

програма професійного навчання корпоративній справі в аспірантурі;

програма професійного навчання корпоративній справі у докторантурі.

III. Рекомендовані програми професійної корпоративної освіти

1. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійного навчання корпоративній справі на базі коледжів

1.1. Паспорт:

загальноосвітній напрямок – адміністрування і менеджмент;

спеціальність – корпоративна справа;
освіта – неповна вища економічна;
ступень – бакалавр із корпоративної справи;
професія – корпоративіст;
фах – корпоративний менеджер;
галузь діяльності – корпоративний менеджмент;
профіль діяльності – керівник операційної ланки.

1.2. Умови зарахування:

вимоги до базової освіти – повна середня;
вимоги до зарахування – корпоративне наставництво, співбесіда.

1.3. Умови професійного навчання:

форма професійного навчання – денний стаціонар;
тривалість корпоративного навчання – 4 р.;
особливості професійного навчання – за освітньо-кваліфікаційними програмами основного, додаткового професійного навчання і самоосвіти;
вимоги до корпоративної атестації – опанування базових, додаткових знань і загальнофункціональних, фундаментальних, предметно-видових навичок із корпоративного менеджменту;
форма корпоративної атестації – прилюдний захист дисертації бакалавра із корпоративної справи;
корпоративні права – академічні (на гарантію, одержання професійної підготовки за фахом) і професійні (на підвищення рівня фаховості, працевлаштування та роботу за фахом).

1.4. Типова освітньо-кваліфікаційна програма основного професійного навчання.

1.5. Типова освітньо-кваліфікаційна програма додаткового професійного навчання.

1.7. Корпоративні програми факультативних дисциплін.

1.8. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійної самоосвіти.

1.9. Корпоративні програми дисциплін професійної самоосвіти.

2. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійного навчання корпоративній справі на базі інститутів

2.1. Паспорт:

загальноосвітній напрямок – адміністрування і менеджмент;

спеціалізація – корпоративна справа;

освіта – повна вища економічна;

ступень – магістр із корпоративного менеджменту;

професія – корпоративіст;

кваліфікація – корпоративний менеджер;

галузь діяльності – корпоративний менеджмент;

профіль діяльності – керівник середньої ланки.

2.2. Умови зарахування:

вимоги до базової освіти – неповна вища економічна (корпоративної справа);

вимоги до зарахування – корпоративне наставництво, співбесіда.

2.3. Умови професійного навчання:

форма професійного навчання – денний стаціонар;

тривалість корпоративного навчання – 2 р.;

специфіка професійного навчання – за освітньо-кваліфікаційними програмами основного, додаткового професійного навчання і самоосвіти;

вимоги до корпоративної атестації – опанування спеціальних, додаткових знань і загальнофункціональних, фундаментальних, предметно-видових навичок із корпоративного менеджменту;

форма корпоративної атестації – прилюдний захист дисертації магістра із корпоративної справи;

корпоративні права – академічні (на гарантію, отримання професійної підготовки за кваліфікацією) і професійні (на підвищення рівня фаховості, працевлаштування та роботу за кваліфікацією).

2.4. Типова освітньо-кваліфікаційна програма основного професійного навчання.

2.5. Корпоративні програми нормативних дисциплін.

2.6. Типова освітньо-кваліфікаційна програма додаткового професійного навчання.

2.7. Корпоративні програми факультативних дисциплін.

2.8. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійної самоосвіти.

2.9. Корпоративні програми дисциплін професійної самоосвіти.

3. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійного навчання корпоративній справі на базі аспірантури

3.1. Паспорт:

галузь знань – соціальні науки;

загальнонауковий напрямок – економічні науки;

наукова спеціальність – економіка і управління підприємствами;

спеціалізація – корпоративна справа;

науковий ступень – доктор філософії (менеджмент);

професія – корпоративіст;

кваліфікація – корпоративний менеджер вищої кваліфікації;

галузі діяльності – корпоративний менеджмент, вища школа економіки;

профіль діяльності – керівник вищої ланки.

3.2. Умови зарахування:

вимоги до базової освіти – повна вища економічна (корпоративна справа);

вимоги до зарахування – корпоративне наставництво, співбесіда.

3.3. Умови професійної підготовки кадрів вищої кваліфікації:

форма професійного навчання – із відривом від виробництва;

тривалість корпоративного навчання – 4 р.;

корпоративний наставник – науковий керівник;

особливості професійного навчання – за освітньо-кваліфікаційними програмами основного, додаткового професійного навчання і самоосвіти;

вимоги до корпоративної атестації – опанування спеціальних, додаткових знань і загальнофункціональних, фундаментальних, предметно-видових навичок із корпоративного менеджменту;

форма корпоративної атестації – прилюдний захист дисертації доктора філософії із корпоративної справи;

корпоративні права – академічні (на гарантію, отримання професійної підготовки за кваліфікацією) і професійні (на підвищення рівня фаховості, працевлаштування та роботу за кваліфікацією).

3.4. Типова освітньо-кваліфікаційна програма основного професійного навчання.

3.5. Корпоративні програми нормативних дисциплін.

3.6. Типова освітньо-кваліфікаційна програма додаткового професійного навчання і самоосвіти.

3.7. Корпоративні програми додаткових дисциплін і дисциплін самоосвіти.

4. Типова освітньо-кваліфікаційна програма професійного навчання корпоративній справі на базі докторантури

4.1. Паспорт:

галузь знань – соціальні науки;

загальнонауковий напрямок – економічні науки;

наукова спеціальність – економіка і управління підприємствами;

спеціалізація – корпоративна справа;

науковий ступень – доктор наук (менеджмент);

професія – корпоративіст;

кваліфікація – корпоративний менеджер вищої кваліфікації;

галузі діяльності – вища школа економіки, корпоративний менеджмент;

профіль діяльності – керівник вищої ланки.

4.2. Умови зарахування:

вимоги до наукового ступеня – доктор філософії із корпоративної справи;

вимоги до зарахування – корпоративне наставництво, співбесіда.

4.3. Умови професійної підготовки кадрів вищої кваліфікації:

форма професійного навчання – із відривом від виробництва;

тривалість корпоративного навчання – 4 р.;

корпоративний наставник – науковий консультант;

вимоги до корпоративної атестації – опанування спеціальних, додаткових знань і загальнофункціональних, фундаментальних, предметно-видових навичок із корпоративного менеджменту;

форма корпоративної атестації – прилюдний захист дисертації доктора наук із корпоративної справи;

корпоративні права – академічні (на гарантію, отримання професійної підготовки за кваліфікацією) і професійні (на підвищення рівня фаховості, працевлаштування та роботу за кваліфікацією).

IV. Методичні рекомендації щодо професійного корпоративного наставництва

1. Корпоративні наставники

корпоративний персонал, фах і фаховість, досвідченість якого дозволяють забезпечити якісне корпоративне навчання та здійснювати професійну підготовку корпоративних менеджерів, підвищувати конкурентоспроможність спеціалістів із корпоративного менеджменту і ефективність навчання персоналу.

2. Професійне корпоративне наставництво

процес розвитку корпоративними кураторами, науковими керівниками і консультантами особистих, професійних якостей корпоративного персоналу.

3. Наукові керівники

корпоративні менеджери вищої кваліфікації і доктори наук, визначають зміст наукової діяльності керівників середньої ланки, претендентів на науковий ступень доктора філософії згідно із правилами, які регламентують порядок професійного навчання на базі аспірантури, захисту дисертацій доктора філософії із корпоративної справи, присудження наукових ступенів.

4. Наукові консультанти

корпоративні менеджери вищої кваліфікації, корегують наукову роботу керівників вищої ланки і докторів філософії, претендентів на науковий ступень доктора наук відповідно до правил, які регламентують порядок професійного навчання на базі докторантури, захисту дисертацій доктора із корпоративної справи, присудження наукових ступенів.

Кудря Я.В.